

**Nacionalinio visuomenės sveikatos centro
prie Sveikatos apsaugos ministerijos
Vilniaus departamentas**

**Dezinfekcija kaip viena iš COVID-19
prevencijos priemonių.
Tinkamas dezinfekantų pasirinkimas ir
naudojimas**

2021-02-18

Saulius Majus

Įvadas

Dezinfekcija

yra gyvybingų kenksmingų mikroorganizmų skaičiaus
sumažinimas

Taikoma kai yra/įtariamasis/galimas
sąlytis

su kenksmingais mikroorganizmais

Tiesioginis sąlytis tarp žmonių. Netiesioginis sąlytis
(per orą, paviršius, kt.)

Dezinfekuojama sąlyčio vieta.

Minimumas vs atsakingas požiūris

Minimumas:

HN 117:2007 ir Reglamentas (ES) Nr. 528/2012

Kada, kaip,
ką
dezinfekuoti

Laikytis
etiketės ir
naudojimo
instrukcijos

Ką daryti
su(si)žeidus

HN 117:2007:

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.CE03E1D3329D/asr>

Reglamentas (ES) Nr. 528/2012:

[https://eur-lex.europa.eu/legal-](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1613050784981&uri=CELEX%3A02012R0528-20191120)

[content/LT/TXT/?qid=1613050784981&uri=CELEX%3A02012R0528-20191120](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1613050784981&uri=CELEX%3A02012R0528-20191120)

Minimumas vs atsakingas požiūris

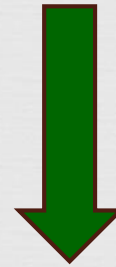
Atsakingas požiūris:

Žinoti
daugiau

Suprasti
kodėl

Daryti
geriau

Žinoti daugiau

Paviršių dezinfekantai laikomi efektyviais, jeigu:

Per 5 min. bakterijų skaičių sumažina 10 000 kartų

Per 15 min. mikroskopinių grybų skaičių – 1 000 kartų

Per 15 min. virusų skaičių – 10 000 kartų

Papildomai **instrumentų** dezinfekantai:

Per 60 min. mikobakterijų skaičių – 10 000 kartų

Žinoti daugiau

Rankų dezinfekantai laikomi efektyviais, jeigu ant švarių (nuplautų) rankų:

Per 30 s – 1 min. bakterijų skaičių sumažina 100 000 kartų

Per 30 s – 1 min. mikroskopinių grybų skaičių – 10 000 kartų

Per 30 s – 2 min. virusų skaičių – 10 000 kartų

Žinoti daugiau

Etanolis

40-50 %

baktericidinis poveikis daugiau kaip per 5 min.

SARS-CoV-2 (lipofilinių virusų) virucidinis – **apie 5 min.**

Virucidinis poveikis – nėra

60-70 %

baktericidinis poveikis daugiau kaip per 5 min.

SARS-CoV-2 (lipofilinių virusų) virucidinis – mažiau kaip **per 1 min.**

Virucidinis poveikis – nėra

80-85 %

baktericidinis poveikis mažiau kaip per 30 s.

SARS-CoV-2 (lipofilinių virusų) virucidinis – mažiau kaip **per 5 min.**

Virucidinis poveikis – dalinis, iki 5 min.

Daugiau kaip 90 % – cidingo poveikio nėra

Ir suprasti kodėl

Netinkama dezinfekcija:

Sukuria saugios aplinkos iliuziją, skatina atsipalaidavimą

Skatina atsparių padermių išsivystymą

Be jokios naudos infekcijų prevencijai naudojamos sveikatai ir aplinkai pavojingos medžiagos

Rankų dezinfekantai

KLIENTAMS

<https://biocidai.nvsc.lt/>

Liudijimo paieskos nuoroda:

Vartotojas: N P P+N

Produktų tipas:

Galiojimas: Visi Tik galiojantys

Liudijimą išdavė: NVSC MVT VVSC

Liudijimo turėtojas:

Three green arrows point to the search input field, the product type dropdown, and the 'Tik galiojantys' radio button.

„XXX“, kai naudojamas tiksliai pagal naudojimo instrukciją, efektyvus prieš apvalkalinių (lipofilinių) virusų grupę, kuriai priklauso ir SARS-CoV-2 (2019-nCoV) virusas.

Rankų dezinfekantai

KLIENTAMS

Įeinant ir išeinant

Vaikams: <https://nvsc.lrv.lt/lt/visuomenei/statistine-metodine-ir-kita-informacija/metodine-covid-19-valdymo-medziaga-video-ir-kt/vaiku-ranku-dezinfekantu-pasirinkimas-gaires>

Didelės,
kelių litrų
talpos su
kamščiais

X

Liečiamieji
dozatoriai

?

Bekontakčiai
dozatoriai

V

Vienkartinės
sudrėkintos
servetėlės

V

Atplėšiamos
sudrėkintos
servetėlės

V

Rankų dezinfekantai

PERSONALUI

<https://biocidai.nvsc.lt/>

Vartotojas: N P P+N

Produktų tipas: 01 - Asmens higiena x

Galiojimas: Visi Tik galiojantys

Liudijimą išdavė: NVSC MVT VVSC

Liudijimo turėtojas:

Išvalyti

Higieninei rankų dezinfekcijai sveikatos priežiūros įstaigose, visuomeninės paskirties objektuose (**kirpyklose, kosmetikos ir grožio salonuose**) bei buityje.

Paviršių dezinfekantai

<https://biocidai.nvsc.lt/>

PRODUKTŲ PAIEŠKA

Produkto pavadinimas: ?

Liudijimas išduotas: ? -

Veikliosios medžiagos CAS Nr.: ?

Veikliosios medžiagos pavadinimas: ?

Liudijimo paieškos nuoroda: ?

Vartotojas: ? N P P+N

Produktų tipas: ?

Galiojimas: ? Visi Tik galiojantys

Liudijimą išdavė: ? NVSC VMVT VVSC

Liudijimo turėtojas: ?

Po kiekvieno kliento – ką lietė/galėjo liesti tiesiogiai/netiesiogiai

Paviršių dezinfekantai

Tik profesionaliesiems vartotojams. Nedideliems paviršiams, įrankiams, įrangai ir inventoriui, išskyrus medicinos prietaisus, dezinfekuoti sveikatos priežiūros įstaigose, **visuomeninės paskirties objektuose** ir viešojo maitinimo įmonėse. Negali tiesiogiai liestis su maistu.

<https://nvsc.lrv.lt/lt/naujienos/pavirsiu-dezinfekcijos-gaires>

VEIKLIŲJŲ MEDŽIAGŲ IR PAVIRŠIŲ SUDERINAMUMO DUOMENYS

Eil. Nr.	Medžiaga, iš kurios pagamintas paviršius	Paviršių dezinfekantų veikliosios medžiagos									
		≤10% H ₂ O ₂	≤20% natrio hipochloritas	Etilo alkoholis	Izopropilo alkoholis	Ketvirtiniai amonio junginiai***	Peracto rūgštis	Citrinų rūgštis	Pieno rūgštis	Salicilo rūgštis	Formalde 40 %
1	304 nerūdijantis plienas	+–	–	+	+–	+		+	+	+–	+
2	316 nerūdijantis plienas	+–	–	+	+–	–	+–	+	+	+–	+
3	ABS plastikas	+	+–	+–	n. d.	n. d.	–	–	–	+	+
4	Acetalio kopolimeras ir acetalio homopolimeras	–	–	+	+	n. d.	–	+–	+–	–	+
5	Aliuminis	+	–	+–	+–	n. d.	+–	+–	+–	+–	+–
6	Bronza	+–	–	+	+	n. d.	–	–	+–	+	+
7	Nitrilas (Buna N)	–	+–	–	+–	n. d.	+–	+	+	+–	+–
8	Grafitas	–	+–	+	+	n. d.	+	+	+	+	+
9	Austenitinis plienas (Carpenter 20)	–	–	+	+	n. d.	+	+–	–	+–	+
10	Ketus	–	–	+–	+	n. d.	–	–	–	+	+–
11	Keraminiai magnetai	+	+	+	+	n. d.	n. d.	+	n. d.	n. d.	+

Apibendrinus:

Tik autorizuoti dezinfekantai

Personalo rankų; paviršių dezinfekcija tik:

- profesionaliesiems vartotojams skirtais dezinfekantais;
- kurie skirti naudoti grožio salonuose (visuomeninės paskirties objektuose).

Klientų rankų dezinfekcija tik:

- neprofesionaliesiems vartotojams skirtais dezinfekantais

Tik griežtai laikantis naudojimo instrukcijos

Oro cheminė dezinfekcija

Kita

Oro fizinė dezinfekcija: UV – svarstyta vėliau

<https://nvsc.lrv.lt/uploads/nvsc/documents/files/UV%20dezinfekcija%20gaires%202020-11-26.pdf>

Oro mechaninis valymas: filtravimas – HEPA, MERV \geq 13
– sąlygos, kaina

Vėdinimas: +, 1ACH = 2/3 mikroorganizmų pašalinimas

Vienkartinių respiratorių dezinfekcija: X

Impregnuotos kaukės: ?

Ir suprasti kodėl

Netinkama dezinfekcija:

Sukuria saugios aplinkos **iliuziją**, skatina atsipalaidavimą

Skatina **atsparių padermių** išsivystymą

Be jokios naudos infekcijų prevencijai naudojamos sveikatai ir aplinkai **pavoingos medžiagos**